

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Päätösseminaari
23.1.2020

**Kauppatieteiden ja
liiketalouden
korkeakoulutuksen
arviointi 2019**

#koulutusala_arvioinnit

Kauppätieteiden ja liiketalouden korkeakoulutus: **arviointiryhmä**

- Professori (emeritus) **Jyrki Wallenius**, Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulu (puheenjohtaja)
- Vararehtori **Katri Ojasalo**, Laurea-ammattikorkeakoulu (varapuheenjohtaja)
- Tutkimuspäällikkö **Mervi Friman**, Hämeen ammattikorkeakoulu
- Opiskelija **Mari Hallikainen**, Metropolia Ammattikorkeakoulu
- Professori **Tomi Kallio**, Turun yliopiston kauppakorkeakoulu
- Vararehtori, professori **Jaana Sandström**, Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto LUT
- Johtava asiantuntija **Mika Tuuliainen**, Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Arviointiasiantuntija **Kirsi Mustonen**, Karvi (projektipäällikkö)

ARVIOINNISSA KÄYTETYT AINEISTOT

Kauppatieteiden ja liiketalouden alan arviointiaineisto

- 10 yliopistoa, 21 ammattikorkeakoulua, alakohtainen itsearviointikysely
- 174 tutkinto-ohjelmaa (69 kpl yliopistoista, 105 kpl ammattikorkeakouluista), tutkintotason itsearviointikysely
- 11 casea
- Valmiit palauteaineistot:
 - AVOP (AMK): 12 853 vastaajaa
 - Ammattikorkeakoulujen valtakunnallinen uraseurantakysely (YAMK): 166 vastaajaa
 - Kandipalaute: 3 073 vastaajaa
 - Maistereiden uraseuranta: 681 vastaajaa
 - Suomen Ekonomien kysely: 1 580 vastaajaa
- Pro gradu -tutkielma (Leppänen 2019): 16 318 henkilöä (10 vuotta sitten opintonsa aloittaneet)
- Fokusryhmähaastattelut: 15 haastateltua kauppatieteiden ja liiketalouden omissa ja 48 haastateltua alojen yhteisissä fokusryhmähaastatteluissa
- 160 vastaajaa webropol-kyselyyn

JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITTÄMISSUOSITUKSET

1 Kauppatieteiden ja liiketalouden koulutustarjonta erittäin runsasta, mutta profilointi vähäistä

Alan koulutusta tarjotaan 10 yliopistossa, 21 amk:ssa, yhteensä 49 toimipisteessä. Vuosittain suoritetaan noin 10 000 kaupallisen alan korkeakoulututkintoa.

Koulutuksen maantieteellinen kattavuus luo hyvän perustan elinkeinoelämän vahvistamiselle.

Toisaalta koulutuksen korkean laadun ylläpitäminen haastavaa.

Alan koulutusten profiloituminen vähäistä molemmilla sektoreilla erityisesti alempien korkeakoulututkintojen osalta.

Suosituksset

Alan koulutusta ei tule määrällisesti laajentaa vuoden 2019 tasosta.

Alan koulutusta ei tule laajentaa enää uusiin toimipisteisiin.

Alan ylempien korkeakoulututkintojen (KTM, Tradenomi YAMK) osalta koulutuksen profiloitumista on korkeakoulujen omista lähtökohdista käsin mahdollista syventää nykyistä enemmän.

2 OKM:n ohjauksen tarkoituksenmukaisuudessa kehitettävää

Korkeakoulut kokevat, etteivät OKM:n ohjauskeinot ole kaikilta osin tarkoituksenmukaisia ja ettei rahoitusmalli ole riittävän pitkäjänteinen ja läpinäkyvä.

Rahoitusmallissa koetaan olevan puutteita suhteessa sen kykyyn ottaa huomioon toiminnan laatu.

Hankepohjaisen rahoituksen asemesta toivotaan vakaampaa perusrahoitusta.

Jatkuvan oppimisen kehittymisen keskeinen este on puuttuva rahoitus.

Suosituksset

OKM:n ohjauskeinojen tarkoituksenmukaisuutta parannettava seuraavin toimenpitein:

- 1) Ohjausmekanismien, erityisesti rahoitusmallin, pitkäjänteisyyttä ja ennakoitavuutta kehitettävä.
- 2) Laadullisille tekijöille annettava nykyistä suurempi painoarvo OKM:n ohjauksessa.
- 3) Perusrahoitusta vahvistettava hankeperusteisen rahoituksen asemesta.
- 4) Jatkuvan oppimisen rahoitusta vahvistettava.

3 Duaalimalli toimii alalla, mutta sektorien välisessä kansallisessa yhteistyössä kehitettävää

Duaalimalliin suhtaudutaan alalla pääsääntöisesti myönteisesti.

Siirtymät korkeakoulusektorilta toiselle toteutuvat yhä paremmin. Poikkeus: Tradenomi YAMK → KTT.

Korkeakoulusektorien sisällä pysyviä kansallisia yhteistyörakenteita ja -muotoja (Tradenomikouluttajien verkosto, Suomen kauppakorkeakoulut ABS ry, CampusOnline, LITO).

Systemaattista korkeakoulusektorien välistä yhteistyötä ei ole.

Suosituksset

Yliopisto- ja amk-sektorin välistä kansallista yhteistyötä tiivistettävä keskinäisen työnjaon, alan ylempien kk-tutkintojen profiilien ja jatkuvan oppimisen tarjonnan selkiyttämiseksi.

Opiskelijan siirtymistä korkeakoulusektorilta toiselle helpotettava ja asiaan liittyvää viestintää tehostettava.

AHOT-prosesseja ja toimintamalleja kehitettävä.

YAMK-tutkinnon suorittaneiden jatko-opintomahdollisuuksia yliopistoissa parannettava.

4 Tutkinnoissa yhdistyvät alan substanssiosaamisen rinnalla geneeriset valmiudet

Alan tutkinnot osaamisperustaisia ja niissä yhdistyvät työelämälähtöisiä geneerisiä valmiuksia ja kaupallisen alan sisällöllistä osaamista tuottavat opintokokonaisuudet.

Alalla vallitsee laaja yhteisymmärrys tiedoista ja taidoista, joita valmistuneen hallittava.

Kestävä kehitys ja digitalisaatio haastavat alan koulutusta uudistumaan.

Suosituksset

Alan koulutuksessa vahvistettava edelleen opiskelijan geneerisiä valmiuksia sisältöosaamisen rinnalla.

Tutkintojen osaamistavoitteita päivitettävä jatkuvasti ennakoitietoa hyödyntäen.

Henkilöstön sisällöllisen ja pedagogisen osaamisen päivittämisestä huolehdittava.

Eryteisesti AMK-sektorilla tarvetta kehittää menettelytapoja henkilöstön osaamisen systemaattiseen päivittämiseen.

5 Tutkintojen työelämärelevanssi hyvä, mutta ennakoititoimintaa systematisoitava

Alan korkeakoulutus kytkeytyy peruslähtökohdiltaan työelämän osaamistarpeisiin.

Korkeakouluissa hyviä käytäntöjä ja toimintamalleja koulutuksen työelämärelevanssin ylläpitämiseksi.

Ennakointitietoa saatavilla kehittämistyön tueksi.

Alan tutkinnon suorittaneet työllistyvät hyvin.

Suosituksset

Korkeakoulujen kehitettävä menettelytapoja tulevaisuuden haasteiden ja työelämän osaamistarpeiden ennakoimiseksi.

Ennakointiaineistoja koottava, analysoitava ja hyödynnettävä systemaattisesti tutkinto-, koulutusala- ja korkeakoulutasolla sekä jatkuvan oppimisen kehittämisessä.

Ammattikorkeakoulusektori:

Huolehdittava nykyistä paremmin, että liiketalouden opetus perustuu alan tutkimukseen vahvan työelämäkytköksen ohella.

6 Kansainvälisyys vahvaa, mutta uudenlaisia toimintamalleja kehitettävä

Kansainvälisyyden vaatimukset otettu huomioon monin tavoin tutkinto-ohjelmien suunnittelussa ja toteutuksessa. 40 % arviointiin osalsituneista tutkinto-ohjelmista englanninkielisiä.

Alan korkeakoulut laajasti mukana kansainvälisissä verkostoissa ja kumppaniyhteistyössä.

Yliopistosektorin akkreditoinnit tuovat lisäarvoa tutkintojen kehittämiseen.

Suosituksset

Kansainvälisiä korkeakouluverkostoja ja kumppanuuksia syvennettävä ja kokeiltava rohkeasti uusia toimintatapoja.

Digitaalisia oppimisympäristöjä hyödynnettävä laajemmin.

Kansainvälisyysosaamista laajennettava kohti monikulttuurista osaamista työelämän jatkuvasti globalisoituessa.

7 Alan jatkuvan oppimisen koulutustarjonnan kokonaisuus jäsentymätön ja käsitteistö kirjavaa

Jatkuva oppiminen strategisesti melko keskeinen toiminto korkeakouluissa, mutta sen systemaattinen kehittäminen alkuvaiheessa.

Näkyvä käsitteistö, kohderyhmien, alan koulutustarjonnan kirjavuutena ja jäsentymättömyytenä.

Koulutustarjontaa ohjaavat lyhyen tähtäimen taloudelliset intressit.

Keskeisin ohjauskeino OKM:n rahoitusmalli.

Suosituksset

Jatkuvan oppimisen valtakunnallisen tason koordinaatiota ja ohjausta selkiytettävä (OKM – korkeakoulut-vuoropuhelu).

Liiketaloudellisin perustein järjestettävää koulutusta tarkasteltava erillään OKM:n ohjauksesta.

Raportointia korkeakoulujen toteuttamasta jatkuvan oppimisen tarjonnasta ja toiminnan volyyymista systematisoitava.

Jatkuvan oppimisen käsitteistöä selkiytettävä koko korkeakoulukentässä.

8 Jatkuvan oppimisen työelämälähtöisiä toteutusmalleja kehitettävä ennakoitietoa hyödyntäen

Jatkuvan oppimisen ennakoititoiminta alan korkeakouluissa melko jäsentymätöntä ja epäsystemaattista.

Jatkuvan oppimisen työelämälähtöisten toteutusmallien kehittäminen vielä alkuvaiheessa.

Suosituksset

Alan korkeakoulujen tiivistettävä vuoropuhelua elinkeinoelämän kanssa jatkuvan oppimisen näkökulmasta.

Yhteistyössä erilaisten yrityssegmenttien kanssa kehitettävä yritysten tarpeisiin soveltuvia jatkuvan oppimisen toimintamalleja.

Koulutustarjontaa rikastutettava sisällöllisesti, esim. digitalisaatio-osaamisen haasteisiin vastaaminen.

Kansainvälisiä jatkuvan oppimisen ratkaisumalleja seurattava ja sovellettava.

Yhteenvedo arviointiryhmän suosituksista

- 1) Alan koulutusta ei tule määrällisesti laajentaa. Ylempien korkeakoulututkintojen osalta koulutuksen profiloitumista on mahdollista syventää korkeakoulujen omista lähtökohdista käsin.
- 2) OKM:n ohjauksen tarkoituksenmukaisuudessa on kehitettävää.
- 3) Duaalimalli toimii kauppatieteiden ja liiketalouden alalla, mutta korkeakoulusektorien välisessä kansallisessa yhteistyössä on kehitettävää.
- 4) Tutkinnoissa yhdistyvät alan substanssiosaamisen rinnalla geneeriset valmiudet, mikä edellyttää henkilöstöltä jatkuvaa oman osaamisen kehittämistä.
- 5) Työelämärelevanssi on hyvä, mutta ennakoititoimintaa on systematisoitava.
- 6) Kansainvälisyys on vahvaa, mutta uudenlaisia toimintamalleja tulee kehittää.
- 7) Alan jatkuvan oppimisen koulutustarjonnan kokonaisuus on jäsentymätön ja käsitteistö kirjavaa.
- 8) Jatkuvan oppimisen työelämälähtöisiä toteutusmalleja on kehitettävä ennakoititietoa hyödyntäen.

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Kiitos!

